

Aritmetické operace, vícesměrnost predikátů, práce se seznamy

IB015 Neimperativní programování

Tomáš Szaniszlo, Vladimír Štill, Martin Ukrop

Fakulta informatiky, Masarykova univerzita

Podzim 2017

Aritmetické operátory

- při unifikaci nemají aritmetické operátory speciální význam
  - $1 + 1$ odpovídá termu $+(1, 1)$
- predikát `is/2` aritmeticky vyhodnotí pravou stranu, výsledek unifikuje s levou
  - pravá strana nesmí obsahovat neinstanciované proměnné

Aritmetické operátory

- při unifikaci nemají aritmetické operátory speciální význam
  - $1 + 1$ odpovídá termu $+(1, 1)$
- predikát `is/2` aritmeticky vyhodnotí pravou stranu, výsledek unifikuje s levou
  - pravá strana nesmí obsahovat neinstanciované proměnné

Příklad 10.1.1: Vyhodnoťte následující výrazy a vysvětlete chování jednotlivých operátorů.

a) $2 = 1 + 1$

b) $1 + 1 = 1 + 1$

c) $2 \text{ is } 1 + 1$

d) $1 + 1 \text{ is } 1 + 1$

e) $X = 1 + 1$

f) $X \text{ is } 1 + 1$

g) $2 \text{ is } 1 + X$

h) $X = 1, 2 \text{ is } 1 + X$

Aritmetické operátory

- `==` je test na identitu termů (bez unifikace)
- `===` je test na aritmetickou shodu (vyhodnocuje obě strany)

- `==` je test na identitu termů (bez unifikace)
- `===` je test na aritmetickou shodu (vyhodnocuje obě strany)

Příklad 10.1.2: Vyhodnoťte následující výrazy a vysvětlete chování jednotlivých operátorů.

- a) `X = 2`
- b) `X == 2`
- c) `X = 2, X == 2`
- d) `X ::= 2`
- e) `1 + 1 == 2`
- f) `1 + 1 ::= 2`
- g) `2 ::= 1 + 1`

Aritmetické operátory

- relační operátory $<$, $>$, $=<$, $>=$ aritmeticky vyhodnocují obě strany
- $\backslash==$ je test na neidentitu
- $==\backslash$ je aritmetická nerovnost (vyhodnotí obě strany)

Aritmetické operátory

- relační operátory $<$, $>$, $=<$, $>=$ aritmeticky vyhodnocují obě strany
- $\backslash==$ je test na neidentitu
- $=\backslash=$ je aritmetická nerovnost (vyhodnotí obě strany)

Příklad 10.1.3: Vyhodnoťte následující výrazy a vysvětlete chování jednotlivých operátorů.

a) $2 < 2 + 1$

b) $1 + 2 =< 2 + 1$

c) $1 + 2 >= 1$

d) $2 * 3 > 3 * 1.5$

e) $1 + 1 \backslash== 2$

f) $1 + 1 =\backslash= 2$

g) $1 + 2 =\backslash= 2$

Příklad 10.1.7: Napište predikát `firstnums/2`, který spočítá součet prvních `N` přirozených čísel. Například dotaz
`?- firstnums(5, X).` uspěje s unifikací `X = 15`.

Příklad 10.1.7: Napište predikát `firstnums/2`, který spočítá součet prvních N přirozených čísel. Například dotaz
`?- firstnums(5, X).` uspěje s unifikací $X = 15$.

Predikát má každý argument v jednom z módů:

- + (instanciovaný),
- - (proměnná),
- ? (cokoliv – instanciovaný nebo proměnná).

Příklad 10.1.9: Napište predikát `powertwo/1`, který uspěje, pouze když číslo zadané jako argument je mocninou dvou. Využijte fakt, že mocniny dvou lze opakovaně beze zbytku dělit dvěma, dokud nedostaneme jedna. Můžete využít binární operátory `mod` pro modulo a `div` pro celočíselné dělení.

Příklad 10.1.8: Implementujte predikát `fact/2`, který při dotazu `fact(m, n)` uspěje, pokud $m > 0$ a $n = m!$. V ostatních případech může interpret cyklit. Predikát by měl rovněž fungovat při volání ve tvaru `fact(n, Res)`, kde `Res` je volná proměnná, a unifikovat tuto proměnnou s $n!$.

Seznamy

- výčtem prvků: `[1,2,3]`, `[a, 1, [3, b]]`
- ve tvaru `[ {vycet zacatku} | {seznam} ]`:
`[1,2,3 | [5] ]`, `[ a, [1], 1 | [[]] ]`
- predikát `is_list/1` testuje, zda je argument seznam

- výčtem prvků: [1,2,3], [a, 1, [3, b]]
- ve tvaru [{vycet zacatku} | {seznam}]:
[1,2,3 | [5]], [a, [1], 1 | [[]]]
- predikát is_list/1 testuje, zda je argument seznam

Příklad 10.2.1: Které z následujících zápisů představují korektní zápis seznamu? Pokud je zápis korektní, určete počet prvků v daném seznamu.

- [1|[2,3,4]]
- [1,2,3|[]]
- [1|2,3,4]
- [1|[2|[3|[4]]]]
- [[]|[]]
- [[1,2]| [4]]
- [[1,2], [3,4]| [5,6,7]]

V hlavě můžeme používat unifikaci v seznamu

- `split([X|XS], X, XS)`.

Některé zabudované seznamové predikáty:

- `length(?List, ?Length)` zjistí délku seznamu,
- `member(?Elem, ?List)` zjistí, zda je Elem obsažen v seznamu List,
- `append(?List1, ?List2, ?list1AndList2)` spojí seznamy List1 a List2 do seznamu List1AndList2.

Vícesměrnost predikátů

Popište slovy, co počítají (kdy uspějí) následující predikáty:

?- member(2, [1,2,3]).

Vícesměrnost predikátů

Popište slovy, co počítají (kdy uspějí) následující predikáty:

?- member(2, [1,2,3]).

- Uspěje, pokud 2 je prvkem [1,2,3].

?- member(X, [1,2,3]).

Vícesměrnost predikátů

Popište slovy, co počítají (kdy uspějí) následující predikáty:

?- member(2, [1,2,3]).

- Uspěje, pokud 2 je prvkem [1,2,3].

?- member(X, [1,2,3]).

- Unifikuje do X všechny prvky [1,2,3].

?- member(2, X).

Vícesměrnost predikátů

Popište slovy, co počítají (kdy uspějí) následující predikáty:

?- member(2, [1,2,3]).

- Uspěje, pokud 2 je prvkem [1,2,3].

?- member(X, [1,2,3]).

- Unifikuje do X všechny prvky [1,2,3].

?- member(2, X).

- Unifikuje do X všechny seznamy obsahující 2.

?- member(X, Y).

Vícesměrnost predikátů

Popište slovy, co počítají (kdy uspějí) následující predikáty:

?- member(2, [1,2,3]).

- Uspěje, pokud 2 je prvkem [1,2,3].

?- member(X, [1,2,3]).

- Unifikuje do X všechny prvky [1,2,3].

?- member(2, X).

- Unifikuje do X všechny seznamy obsahující 2.

?- member(X, Y).

- Unifikuje do Y všechny seznamy obsahující X.

Příklad 10.2.2: Implementujte vlastní verze predikátů, které pro seznamy počítají standardní seznamové funkce, které znáte z Haskellu. Konkrétně imitujte funkce `head`, `tail`, `last` a `init`.

Příklad 10.2.11: Napište predikát `nth/3`, který vrátí n -tý prvek seznamu. Například dotaz `?- nth(4, [5,2,7,8,0], X).` uspěje se substitucí `X = 8`.

Predikáty na seznamech

Definice `append/3` z knihovny:

- `append([], YS, YS)`.
- `append([X|XS], YS, [X|ZS]) :- append(XS, YS, ZS)`.

Příklad 10.2.3: Napište následující predikáty pro práci se seznamy za pomoci vestavěného predikátu `append/3`.

- `prefix/2` uspěje, jestliže je první argument prefixem seznamu ve druhém argumentu.
- `suffix/2` uspěje, jestliže je první argument sufixem seznamu ve druhém argumentu.
- `element/2` uspěje, jestliže je první argument členem seznamu ve druhém argumentu.
- `adjacent/3` uspěje, jestliže jsou první dva prvky členy seznamu ve třetím argumentu a jsou vedle sebe (v daném pořadí).
- `sublist/2` uspěje, jestliže je seznam v prvním argumentu podseznamek seznamu v druhém argumentu.